

Бедниятъ и простъ по-рано овчаръ отъ село Медвенъ, Захари Стояновъ, ни остави книга „Четитъ въ България“, написана по сведенията на останалитъ живи седемъ души отъ четата, минала Дунава при Свищовъ и дала четири героични сражения съ турцитъ презъ 1868 година, както и по ръкописа на Бачо Киро Петровъ, и възкреси борбата на Караджата; Ботйовъ и Вазовъ го възпѣха въ пѣсни, а Змей Горянинъ, въ романа „Дунавътъ тече“, възслави неговата величава смъртъ.

Но само това ли е? Какъвъ е неговиятъ животописъ? Мълчи ли далечното минало? Не разказватъ ли биографи, лѣтописци за живота и смъртъта му; преданията и легендитъ не нашепватъ ли нищо, народнитъ пѣсни не сж ли записани, ръкописи за него не сж ли оставени? . . .

Легендарниятъ Тулчански войвода и великъ български революционеръ Стефанъ Караджа не бѣ обикновенъ българинъ. Потеклото му води отъ видни и прочути боляри и князе. Потомъкъ на князь Момчила отъ Тракия и Бѣломорието, на Бинбелитъ — Бѣлянскитъ войводи отъ Факия, на храбрия Никола Узуна отъ Ичме, на юначния Нико Боляринъ, на войнаганитъ при Виена, на Маринчо Страшния отъ Полтавския бой. Неговитъ дѣди бѣха другари на Индже войвода, който се опълчи срещу ордата на Кара-Феиза,